

Thực trạng niềm tin chính trị ở khu vực Trung Bộ hiện nay

Đoàn Triệu Long*, Nguyễn Văn Quang

Học viện Chính trị khu vực III

Ngày nhận bài 5/3/2020; ngày chuyển phân biện 9/3/2020; ngày nhận phân biện 5/4/2020; ngày chấp nhận đăng 9/4/2020

Tóm tắt:

Nghiên cứu này sử dụng phương pháp điều tra xã hội học, khảo sát thực tế, phỏng vấn các nhóm đối tượng ở các tỉnh, thành phố thuộc Trung Bộ nhằm thu thập số liệu, đánh giá thái độ của các nhóm người dân, các cán bộ lãnh đạo, quản lý địa phương đối với các nội dung liên quan tới niềm tin chính trị. Thông qua các thông tin, số liệu thu được, các tác giả tập trung làm rõ thực trạng niềm tin xã hội trong lĩnh vực chính trị ở khu vực Trung Bộ trên các khía cạnh cụ thể như: mức độ quan tâm tới đời sống chính trị, mức độ tin tưởng vào đời sống chính trị..., từ đó rút ra những vấn đề cần quan tâm hiện nay về niềm tin xã hội trong lĩnh vực chính trị ở khu vực Trung Bộ. Tiếp đó, các tác giả đưa ra các giải pháp nhằm củng cố niềm tin xã hội trong lĩnh vực chính trị cho người dân khu vực Trung Bộ trong thời gian tới.

Từ khóa: khu vực Trung Bộ, lĩnh vực chính trị, nhân dân, niềm tin xã hội, thực trạng.

Chỉ số phân loại: 5.6

Đặt vấn đề

Trong bất cứ một xã hội nào, quá trình chính trị thường gắn với những nội dung của đời sống chính trị. Quá trình chính trị ở đây được hiểu như là “sự thay đổi thực trạng của hệ thống chính trị theo thời gian, bao hàm các sự kiện chính trị rất đa dạng diễn ra theo thời gian hoặc sự kế thừa liên tục của các sự kiện chính trị kế tiếp nhau” [1]. Quá trình chính trị không chỉ là quá trình vận động mà còn phản ánh sự tương tác giữa lĩnh vực chính trị với các lĩnh vực bên ngoài hoặc gắn với chính trị, như chính trị với kinh tế, chính trị với văn hoá - xã hội, chính trị với khoa học và công nghệ... Trong bài viết, qua khảo sát về thực trạng niềm tin chính trị ở khu vực Trung Bộ, chúng tôi tập trung phân tích các vấn đề liên quan, từ đó làm cơ sở đưa ra các khuyến nghị cho việc nâng cao niềm tin chính trị ở khu vực này trong thời gian tới.

Đối tượng, phạm vi và phương pháp nghiên cứu

Bài viết nghiên cứu thực trạng của niềm tin xã hội trong lĩnh vực chính trị của người dân ở khu vực Trung Bộ, phạm vi nghiên cứu là các tỉnh, thành phố từ Thanh Hóa đến Ninh Thuận. Bài viết sử dụng phương pháp nghiên cứu điều tra xã hội học, khảo sát thực tế để thu thập những thông tin định tính, định lượng, nhất là các báo cáo, văn bản có tính chất quy phạm pháp luật, các số liệu thống kê địa phương và các nhận định, đánh giá, thái độ của các nhóm người dân, các cán bộ lãnh đạo, quản lý địa phương vùng Trung Bộ, từ đó đúc rút các kinh nghiệm, giải quyết vấn đề đặt ra. Ngoài ra,

nhóm tác giả còn sử dụng phương pháp chuyên gia, phương pháp đo niềm tin xã hội, phương pháp dự báo. Bài viết sử dụng phần mềm SPSS for Windows để xử lý các số liệu thu được và sử dụng các kỹ thuật nghiên cứu phù hợp khác.

Nội dung nghiên cứu

Cơ sở để đánh giá thực trạng niềm tin trong lĩnh vực chính trị

Mức độ công dân quan tâm tới mục đích của quá trình chính trị:

Niềm tin của chủ thể được hình thành và biến đổi trong quá trình cải tạo thế giới bên ngoài. Người công dân chỉ trở thành chủ thể khi sống trong một xã hội và mọi khả năng của họ đều do thực tiễn tạo ra. Do đó, chỉ có thể nhận biết niềm tin trong lĩnh vực chính trị của công dân qua thái độ, hành động của họ, thể hiện cụ thể: khi hệ thống chính trị và nền chính trị đang nhận được sự quan tâm cùng những tình cảm tốt của công dân, quyền lợi của quốc gia thống nhất với lợi ích của công dân thì công dân không chỉ chấp hành mà còn thực hiện với tinh thần tự giác, niềm tin vào các quyết định chính trị. Khi hệ thống chính trị đó bị tha hoá, người dân tỏ thái độ không tin tưởng, chống đối hoặc đấu tranh. Vì thế, thái độ quan tâm, chủ động tìm hiểu, tiếp nhận và thực hiện mục đích của quá trình chính trị là biểu hiện trước hết của niềm tin trong lĩnh vực chính trị của công dân. Nghĩa là công dân tìm đến các kênh, các thiết chế cung cấp thông tin đầu vào của quá trình chính trị cũng như các sản phẩm của

*Tác giả liên hệ: Email: trieulong1503@gmail.com

Current situation of political beliefs in the Central region

Trieu Long Doan*, Van Quang Nguyen

Academy of Politics region III

Received 5 March 2020; accepted 9 April 2020

Abstract:

This study applied sociological survey methods, field surveys, and interviews the target groups in provinces and cities in the Central region to collect data, assessments and attitudes of groups of people, leaders and local managers for issues relating to political beliefs. Through the collected information and data, the paper focused on clarifying the current state of social beliefs in the political field in the Central region on specific aspects such as: the level of interest in political life, the degree of confidence in political life, etc., thereby drawing current issues of social beliefs in the political field in the Central region. Subsequently, the article proposed several solutions to promote and strengthen social beliefs in the political field for people in the Central region in the coming time.

Keywords: Central region, current state, people, political sector, social reliability.

Classification number: 5.6

nó như chính sách, quyết định, luật pháp và cả những thiết chế đảm bảo tính hiệu lực của các chính sách, quyết định hay luật pháp.

Mức độ công dân tích cực tham gia các hoạt động chính trị - xã hội:

Theo bản chất của nó, niềm tin ở mức độ cao nhất là sự sáng tạo và nhờ đó con người thường xuyên nhận được những nguồn xung lượng mới, phần năng lượng bên trong, chất kích thích xác định đối với sự phát triển của mình. Điều này có nghĩa là, niềm tin trong lĩnh vực chính trị của công dân cần phải được xem xét như là một kiểu chất lượng trong hoạt động sống của họ, kết quả phát triển của những mối quan hệ xã hội trên cơ sở phát triển lực lượng sản xuất và quan hệ sản xuất. Tùy theo vị trí xã hội của mỗi công dân để đánh giá sự tích cực của họ trong hoạt động chính trị - xã hội. Với những công dân bình thường có thể nhìn nhận niềm tin trong lĩnh vực chính trị của họ qua những hành động tham gia và thực hiện mục tiêu chính trị trong các tổ chức mà họ là thành

viên. Đối với những công dân là chuyên gia, nhà hoạch định chiến lược, nhà khoa học... thì việc nhận biết niềm tin trong lĩnh vực chính trị phải căn cứ vào kết quả của các công trình khoa học, khả năng hoạch định các chiến lược và sự tác động của những công trình, chiến lược đó đối với hệ thống chính trị. Đối với cán bộ lãnh đạo các cấp, niềm tin trong lĩnh vực chính trị lại thể hiện ở khả năng định ra phương pháp, hình thức có hiệu quả nhất trong tổ chức các lực lượng xã hội; khả năng tuyển chọn bố trí những người có đủ đức và tài vào các vị trí trong tổ chức đảng, nhà nước, các tổ chức chính trị - xã hội... một cách phù hợp. Vì vậy, khi xem xét, đánh giá niềm tin trong lĩnh vực chính trị của công dân thông qua các hoạt động chính trị - xã hội phải căn cứ vào những đóng góp của công dân đối với cộng đồng tùy theo từng địa vị chính trị pháp lý của họ trong hệ thống chính trị.

Mức độ công dân tham gia lao động sáng tạo thực hiện mục tiêu chính trị:

Niềm tin trong lĩnh vực chính trị của công dân thể hiện ra ở toàn bộ những hoạt động với mục đích thực hiện lợi ích, bảo đảm sự tồn tại và phát triển của cá nhân và xã hội. Mục đích chính trị của các quá trình chính trị phải được hiện thực hoá thông qua các hành động lao động sáng tạo của công dân. Mỗi người thể hiện tính tích cực lao động là đã tham gia xây dựng mối liên hệ xã hội giữa người lao động với người lao động. Chỉ có thông qua lao động sáng tạo mới có thể nhìn nhận được niềm tin trong lĩnh vực chính trị của công dân trong tập thể, giai cấp, tầng lớp, cộng đồng xã hội. Bản thân mỗi công dân trong lao động đã trở thành những người chủ xã hội, có quyền làm chủ cho nên người công dân yêu nước phải là người lao động giỏi, sáng tạo, có kỷ luật, đạt năng suất, chất lượng cao nhất. Qua lao động tích cực, mỗi cá nhân biết tự đánh giá lại bản thân mình, rèn luyện, trưởng thành đạt tới độ chín muồi của nhân cách, của tư tưởng, trình độ đạo đức và văn hoá của con người. Lao động, việc làm cùng lợi ích tương ứng với kết quả mà lao động sản sinh ra còn là tính hiện thực, là nội dung vật chất của dân chủ chính trị. Nó khuyến khích công dân tích cực trong các hoạt động quản lý sản xuất cũng như tích cực tham gia gánh vác công việc của nhà nước, của các tổ chức chính trị - xã hội mà họ là thành viên.

Phân tích kết quả và nhận định

Mức độ công dân quan tâm đến đời sống chính trị:

Qua điều tra, khảo sát (2.096 người) cho thấy, người dân ở khu vực Trung Bộ đã thường xuyên quan tâm đến đời sống chính trị trong nước và quốc tế chiếm tỷ lệ khá cao. Với 5 mức đánh giá, tỷ lệ số người thường xuyên quan tâm đến hoạt động chính trị trong nước chiếm 41,3%; tỷ lệ người thường xuyên quan tâm đến hoạt động đối ngoại của đất nước là 32,0%. Tuy nhiên, tỷ lệ người thỉnh thoảng quan tâm đến

hoạt động đối ngoại khá cao - 38,5%. Điều này cho thấy, công dân được hỏi vẫn chủ yếu quan tâm đến đời sống chính trị trong nước chứ chưa thực sự quan tâm đến hoạt động đối ngoại của nước ta hiện nay.

Trên các lĩnh vực khác: *Đối với hoạt động quốc phòng an ninh*, trong 5 mức quan tâm, số người được hỏi (2.084 người), tỷ lệ cao nhất là thường xuyên quan tâm (chiếm 38,0%), số người không quan tâm chỉ chiếm 8,9%. Điều này cho thấy, người dân khu vực này luôn quan tâm đến công tác an ninh quốc phòng của đất nước. *Đối với tình hình biển Đông* (số

Bảng 1. Mức độ quan tâm đến một số vấn đề đời sống chính trị.

Các lĩnh vực	Mức độ quan tâm	Tần số	Tỷ lệ %
Hoạt động chính trị trong nước	Rất thường xuyên	366	17,4
	Thường xuyên	867	41,3
	Thỉnh thoảng	507	24,2
	Hiếm khi	143	7,0
	Không quan tâm	213	10,1
	Tổng	2.096	100,0
Hoạt động đối ngoại	Rất thường xuyên	214	10,2
	Thường xuyên	670	32,0
	Thỉnh thoảng	806	38,5
	Hiếm khi	251	12,0
	Không quan tâm	155	7,4
	Tổng	2.096	100,0
Hoạt động quốc phòng, an ninh	Rất thường xuyên	252	12,1
	Thường xuyên	791	38,0
	Thỉnh thoảng	606	29,1
	Hiếm khi	249	11,9
	Không quan tâm	186	8,9
	Tổng	2.084	100,0
Tình hình biển Đông	Rất thường xuyên	307	14,6
	Thường xuyên	730	34,8
	Thỉnh thoảng	551	26,3
	Hiếm khi	223	10,6
	Không quan tâm	288	13,7
	Tổng	2.099	100,0
Tình hình hội nhập quốc tế	Rất thường xuyên	238	11,3
	Thường xuyên	663	31,6
	Thỉnh thoảng	651	31,0
	Hiếm khi	222	10,6
	Không quan tâm	325	15,5
	Tổng	2.099	100,0
Hoạt động cải cách hành chính	Rất thường xuyên	231	11,0
	Thường xuyên	786	37,6
	Thỉnh thoảng	734	35,1
	Hiếm khi	216	10,3
	Không quan tâm	126	6,0
	Tổng	2.093	100,0

Nguồn: [2].

người được hỏi 2.099 người), mức độ quan tâm đến tình hình biển Đông của khu vực như sau: quan tâm rất thường xuyên 14,6%; quan tâm thường xuyên chiếm 34,8% và không quan tâm 13,7%. *Đối với hội nhập quốc tế* (số người được hỏi 2.099 người), tỷ lệ rất quan tâm và quan tâm thường xuyên lần lượt là 11,3% và 31,6% - tức là chưa đến 1/2 số người thường xuyên quan tâm đến công tác hội nhập quốc tế. Trong khi đó, tỷ lệ thỉnh thoảng, hiếm khi hoặc không quan tâm chiếm đa số. Như vậy, việc quan tâm đến quá trình hội nhập quốc tế của người dân ở khu vực Trung Bộ còn là một vấn đề nan giải cần phải có giải pháp để khắc phục, nhất là trong bối cảnh nước ta đang hội nhập ngày càng sâu rộng như hiện nay. *Đối với lĩnh vực cải cách hành chính*, trong tổng số 2.093 người được hỏi, tỷ lệ người rất thường xuyên quan tâm còn khá khiêm tốn (11,0%), tổng số người thỉnh thoảng, hiếm khi hay không quan tâm đến lĩnh vực cải cách hành chính chiếm hơn một nửa số người được hỏi (51,4%). Điều này cho thấy, số người thực sự quan tâm đến công tác cải cách hành chính ở khu vực Trung Bộ vẫn chưa nhiều (bảng 1).

Mức độ tin tưởng vào đời sống chính trị:

Qua khảo sát 2.100 người cho thấy, về niềm tin vào vai trò lãnh đạo của Đảng, tỷ lệ rất tin tưởng và tin tưởng là rất cao (lần lượt là 42,4% và 35,2%) và tỷ lệ người không tin tưởng và rất không tin tưởng lần lượt là 2,3% và 3,1%. Điều đó cho thấy, người dân Trung Bộ tin tưởng cao vào sự lãnh đạo của Đảng. Đây sẽ là điều kiện rất tốt để trong thời gian tới, các cấp ủy Đảng tiếp tục có được sự thuận lợi trong phát triển kinh tế - xã hội ở các địa phương. *Đối với tính ổn định của tình hình chính trị*, kết quả khảo sát cho thấy, tỷ lệ người được hỏi khẳng định sự ổn định chính trị của đất nước ta nói chung, khu vực Trung Bộ nói riêng như sau: rất tin tưởng (24,8%); tin tưởng (50,8%); rất không tin tưởng (2,8%) và không tin tưởng (2,0%). *Đối với tình trạng tham nhũng được xử lý*, tỷ lệ rất tin tưởng và tin tưởng lần lượt là 13,1% và 51,0%; rất không tin tưởng (2,7%). *Đối với sức mạnh đoàn kết dân tộc*, trong tổng số 2.100 người được hỏi, số người trả lời là rất tin tưởng và tin tưởng lần lượt là 26% và 48,7%; rất không tin tưởng và không tin tưởng lần lượt là 2,7% và 1,7%. Đây là niềm tin trong lĩnh vực chính trị rất quan trọng để tạo ra sự đoàn kết, sức mạnh dân tộc trong đấu tranh bảo vệ Tổ quốc, cũng như sức mạnh trong phát triển kinh tế - xã hội, đưa nước ta vượt qua những khó khăn, thử thách. *Đối với tình hình kinh tế đất nước ngày càng phát triển*, trong tổng số người được hỏi, tỷ lệ tin tưởng và rất tin tưởng chiếm tỷ lệ rất cao, lần lượt là 58,9% và 23,3%, số rất không tin tưởng chỉ chiếm 2,1%. Điều này cho thấy, đa số người dân tin tưởng vào sự dẫn dắt nền kinh tế của Đảng và Chính phủ, và điều này cũng phản ánh được sự phấn khởi của người dân đối với sự phát triển kinh tế liên tục của Việt Nam trong suốt thời gian qua (bảng 2).

Bảng 2. Mức độ tin tưởng ở một số lĩnh vực.

Các lĩnh vực	Mức độ tin tưởng	Tần số	Tỷ lệ (%)
Vai trò lãnh đạo của Đảng	Rất không tin tưởng	66	3,1
	Không tin tưởng	48	2,3
	Bình thường	356	17,0
	Tin tưởng	740	35,2
	Rất tin tưởng	890	42,4
	Tổng	2.100	100,0
Tình hình chính trị ngày càng ổn định	Rất không tin tưởng	58	2,8
	Không tin tưởng	42	2,0
	Bình thường	414	19,7
	Tin tưởng	1.066	50,8
	Rất tin tưởng	520	24,8
	Tổng	2.100	100,0
Tình trạng tham nhũng được xử lý	Rất không tin tưởng	56	2,7
	Không tin tưởng	116	5,5
	Bình thường	583	27,8
	Tin tưởng	1.070	51,0
	Rất tin tưởng	275	13,1
	Tổng	2.100	100,0
Sức mạnh của đoàn kết dân tộc	Rất không tin tưởng	56	2,7
	Không tin tưởng	36	1,7
	Bình thường	440	21,0
	Tin tưởng	1.022	48,7
	Rất tin tưởng	546	26,0
	Tổng	2.100	100,0
Kinh tế đất nước ngày càng phát triển	Rất không tin tưởng	44	2,1
	Không tin tưởng	53	2,5
	Bình thường	277	13,2
	Tin tưởng	1.237	58,9
	Rất tin tưởng	489	23,3
	Tổng	2.100	100,0

Nguồn: [2].

Mức độ thay đổi niềm tin trong lĩnh vực chính trị so với 5 năm trước:

Khi đánh giá sự thay đổi của một số lĩnh vực trong đời sống chính trị với 5 mức độ (tốt lên nhiều, tốt lên tương đối, không đổi, kém đi, kém đi nhiều), tổng số 2.100 người được hỏi phản hồi như sau: *Đối với hệ thống chính trị*, tỷ lệ người được hỏi đánh giá ở mức tốt lên nhiều và tốt lên tương đối là rất cao (26,4% và 57,8%), còn số người cho rằng kém đi nhiều chỉ chiếm 0,7%. Đây là dấu hiệu đáng mừng đối với niềm tin của công dân vào đời sống chính trị ở nước ta. *Đối với tình hình an ninh trật tự*, tỷ lệ đánh giá tốt lên nhiều và tốt lên tương đối cũng rất cao (20,8% và 48,8%), trong khi đó, chỉ có 0,8% số người được hỏi đánh giá là kém đi nhiều. *Đối với lĩnh vực quốc phòng*, 76% số người được hỏi cho rằng lĩnh vực quốc phòng ở nước ta nói chung, ở khu vực Trung Bộ nói riêng là tốt lên nhiều và tốt lên tương đối, và 0,7% cho rằng kém đi nhiều. *Đối với lĩnh vực ngoại giao*, tỷ lệ cho rằng tốt lên nhiều và tốt lên tương đối chiếm tới 87%. Điều này cho

thấy người được hỏi đánh giá cao sự chuyển biến theo hướng tích cực của nền ngoại giao Việt Nam trong 5 năm qua. *Đối với công tác xây dựng chính đốn Đảng*, suốt từ đầu nhiệm kỳ cho tới nay, Đảng ta đã đẩy mạnh và đạt được nhiều thành công. Điều này thể hiện qua 33,5% số người được hỏi cho rằng, lĩnh vực xây dựng, chính đốn Đảng đã tốt lên nhiều và 49,4% đánh giá tốt lên tương đối, số người cho rằng kém đi nhiều chỉ chiếm 1,3%. *Đối với công tác cải cách hành chính*, so với các lĩnh vực khác, người dân Trung Bộ đã ghi nhận sự cố gắng và thành công trong công tác này của Chính phủ và chính quyền địa phương trong 5 năm qua là rất lớn, với con số 17,2% cho rằng đã tốt lên nhiều và 61,5% phản hồi là tốt lên tương đối (bảng 3).

Bảng 3. Mức độ thay đổi niềm tin trong lĩnh vực chính trị so với 5 năm trước.

Đánh giá thay đổi một số lĩnh vực (so với 5 năm trước)	Mức độ đánh giá	Tần số	Tỷ lệ %
Hệ thống chính trị	Tốt lên nhiều	554	26,4
	Tốt lên tương đối	1.213	57,8
	Không đổi	268	12,8
	Kém đi	51	2,4
	Kém đi nhiều	14	0,7
An ninh trật tự	Tốt lên nhiều	437	20,8
	Tốt lên tương đối	1.024	48,8
	Không đổi	425	20,2
	Kém đi	196	9,3
	Kém đi nhiều	17	0,8
Quốc phòng	Tốt lên nhiều	537	25,6
	Tốt lên tương đối	1058	50,4
	Không đổi	411	19,6
	Kém đi	80	3,8
	Kém đi nhiều	14	0,7
Ngoại giao	Tốt lên nhiều	691	32,9
	Tốt lên tương đối	1136	54,1
	Không đổi	226	10,8
	Kém đi	31	1,5
	Kém đi nhiều	15	0,7
Xây dựng, chính đốn Đảng	Tốt lên nhiều	703	33,5
	Tốt lên tương đối	1037	49,4
	Không đổi	289	13,8
	Kém đi	44	2,1
	Kém đi nhiều	27	1,3
Cải cách hành chính	Tốt lên nhiều	360	17,2
	Tốt lên tương đối	1291	61,5
	Không đổi	391	18,6
	Kém đi	45	2,1
	Kém đi nhiều	12	0,6

Nguồn: [2].

Một số nhận định:

- *Điểm tích cực:* sự phát triển nhận thức trong quan hệ chính trị - xã hội đã thúc đẩy công dân có nhu cầu nhận thức rõ về các quyền của mình trong đời sống chính trị. Các quyền và nghĩa vụ cơ bản trong lĩnh vực chính trị - xã hội như: quyền tham gia quản lý nhà nước, quản lý xã hội, quyền bầu cử, ứng cử, quyền khiếu nại tố cáo, quyền giám sát, tham gia đóng góp ý kiến vào các công việc chung của hệ thống chính trị được công dân thực hiện ngày càng tốt hơn. Điều này phần nào minh chứng rằng, ý thức tự giác, niềm tin trong lĩnh vực chính trị của công dân ngày nâng cao. Hơn nữa, người dân đã tích cực thực hiện tốt các quyền và nghĩa vụ của công dân. Chẳng hạn như khi thực hiện tốt quyền khiếu nại, tố cáo tức là người dân đã trực tiếp bày tỏ ý kiến tham gia vào quản lý nhà nước, quản lý xã hội, thúc đẩy nâng cao trách nhiệm đối với hệ thống chính trị, phát huy niềm tin trong lĩnh vực chính trị của công dân.

Việc đổi mới hệ thống chính trị thời gian qua đã góp phần thu hút đông đảo công dân tham gia vào các tổ chức chính trị - xã hội ở cơ sở, phát huy quyền làm chủ, tham gia quản lý xã hội, quản lý nhà nước, tham gia xây dựng đời sống văn hóa mới ở khu dân cư... Sự tích cực tham gia đó đã đưa người dân trực tiếp tham gia bàn và quyết định trong nhiều lĩnh vực như: mức đóng góp xây dựng cơ sở hạ tầng, các loại quỹ, xây dựng hương ước thôn, làng văn hóa... góp phần phát huy quyền dân chủ của công dân, góp phần nâng cao niềm tin trong lĩnh vực chính trị của công dân.

Cùng với đó, công cuộc phòng chống tham nhũng của Đảng và Nhà nước ta thời gian qua đã đạt được những kết quả khả quan, thành công bước đầu. Điều đó sẽ là yếu tố hết sức quan trọng để củng cố niềm tin trong lĩnh vực chính trị của người dân cả nước nói chung, khu vực Trung Bộ nói riêng. Bên cạnh đó, tuy là một vùng có nhiều khó khăn so với cả nước, nhưng trong những năm gần đây, dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo của các cấp ủy Đảng, Trung Bộ đã có những bước phát triển rất tích cực, đây sẽ là cơ sở để trong thời gian tới chúng ta tiếp tục triển khai có hiệu quả các chính sách mới về kinh tế - xã hội, khoa học và công nghệ...

- *Một số điểm cần lưu ý:* đời sống chính trị - xã hội có nhiều phức tạp. Một số biểu hiện phản ứng, chống đối chính quyền ở một số nơi là rất đáng quan tâm. Số điểm nóng chính trị - xã hội ở khu vực có chiều hướng diễn biến phức tạp hơn. Điều này cũng cho thấy niềm tin của nhân dân trong lĩnh vực chính trị ở một số nơi của khu vực Trung Bộ đang có chiều hướng phức tạp. Ý kiến của người dân cũng như một số đảng viên về chạy chức, chạy quyền, tham ô, tham nhũng, lãng phí sẽ là một bài toán đặt ra cho công cuộc chống phai nhạt lý tưởng, mất niềm tin của một bộ phận đảng viên hiện nay; đặt ra yêu cầu xây dựng sự đồng thuận và sự đoàn kết trong Đảng, giữa đảng viên trong và ngoài hệ thống chính trị hay giữa đảng viên đang giữ các chức vụ và không giữ chức vụ trong hệ thống chính quyền.

*Một số kiến nghị và giải pháp**Một số kiến nghị:*

- Chính phủ cần chỉ đạo các bộ, ban, ngành chú trọng xây dựng các chiến lược phát triển kinh tế - xã hội bền vững, có hiệu quả cao, mang lại lợi ích cho người dân trên cả nước nói chung, ở khu vực Trung Bộ nói riêng. Đặc biệt, các bộ, ban, ngành cần có các kế hoạch, đề án cụ thể, mang tính đặc thù trong phát triển kinh tế - xã hội vùng Trung Bộ. Bởi đây là khu vực còn nhiều khó khăn trong quá trình phát triển, là khu vực có điều kiện tự nhiên khắc nghiệt, thường xuyên phải chịu ảnh hưởng bởi các tác động tiêu cực của các yếu tố môi trường.

- Đảng và Nhà nước cần tiếp tục đẩy mạnh hơn nữa công cuộc xây dựng chính đôn Đảng, phòng chống tham nhũng, làm trong sạch bộ máy của các cơ quan quyền lực từ Trung ương đến địa phương nhằm củng cố niềm tin chính trị của nhân dân vào sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của Nhà nước từ Trung ương tới cơ sở, đặc biệt là khu vực Trung Bộ và các địa bàn khó khăn.

- Trong đổi mới hệ thống chính trị thời gian tới, cần chú trọng xây dựng hệ thống này ở cấp địa phương tinh gọn, hiệu lực và hiệu quả. Đặc biệt, cần chú trọng xây dựng hệ thống chính trị cơ sở theo hướng tinh gọn, chuyên nghiệp, đội ngũ cán bộ có trình độ chuyên môn cao, đạo đức trong sáng, tận tâm phục vụ nhân dân. Có như vậy, mới xây dựng được “hình ảnh” của cán bộ Đảng, Nhà nước ngay từ cơ sở đối với người dân.

Một số giải pháp:

Nhằm tăng cường niềm tin trong lĩnh vực chính trị của công dân ở khu vực Trung Bộ trong thời gian tới, cấp ủy Đảng và chính quyền các cấp cần tập trung vào một số giải pháp chủ yếu sau:

- *Thứ nhất, cần chú trọng nâng cao chất lượng cuộc sống cho người dân trên địa bàn.* Nền kinh tế khu vực Trung Bộ trong những năm gần đây đang chuyển mình mạnh mẽ từ một vùng nông nghiệp kém phát triển trở thành một vùng có nền nông nghiệp và công nghiệp khá phát triển. Tuy nhiên, về cơ bản đây vẫn là một vùng thuần nông, người dân đa số sống ở khu vực nông thôn và phụ thuộc nhiều vào sản xuất nông nghiệp. Do vậy, việc đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa nông nghiệp, nông thôn, nâng cao mức sống cho nhân dân, chú trọng đầu tư cơ sở vật chất kỹ thuật cho các vùng kinh tế ở các địa phương theo hướng sản xuất công nghiệp, giải quyết công ăn việc làm. Chất lượng cuộc sống của nhân dân được nâng lên sẽ có tác dụng to lớn đối với việc nâng cao niềm tin trong lĩnh vực chính trị cho công dân hiện nay.

Từ bài học về giải quyết các điểm nóng chính trị ở cơ sở trong những năm trước đây và khảo sát thực tế ở một số địa phương khu vực này cho thấy, muốn làm thay đổi niềm tin trong lĩnh vực chính trị của công dân phải xuất phát từ chủ trương, chính sách phát triển kinh tế - xã hội, trực tiếp là

phải đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, chuyển dịch cơ cấu cũ sang sản xuất hàng hóa, kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa. Đây là cơ sở để công dân có điều kiện cập nhật, nắm bắt, giải quyết các vấn đề về quyền lợi và nghĩa vụ của mình theo pháp luật.

- Thứ hai, tiếp tục thực hiện hiệu quả Pháp lệnh dân chủ ở cơ sở làm mục tiêu và động lực thúc đẩy niềm tin trong lĩnh vực chính trị. Tăng cường vai trò lãnh đạo, chỉ đạo thường xuyên, sâu sát của các cấp ủy Đảng, đặc biệt là Đảng ủy cấp xã. coi đây là thời cơ để các cấp ủy Đảng thể hiện rõ vai trò, trách nhiệm, uy tín của Đảng trước quần chúng nhân dân, làm cho Pháp lệnh dân chủ ở cơ sở thực sự là cầu nối thể hiện mối quan hệ máu thịt giữa Đảng với nhân dân, củng cố niềm tin của người dân đối với Đảng. Tăng cường vai trò, trách nhiệm của các cấp chính quyền, nhất là chính quyền cơ sở trong việc tổ chức triển khai thực hiện các quy định của Pháp lệnh. Cụ thể hóa các khâu, các việc gắn với chức danh, nhiệm vụ của các thành viên hội đồng nhân dân, ủy ban nhân dân cấp xã. Phát huy vai trò của các tổ chức đoàn thể, tổ chức chính trị - xã hội trong việc thực hiện Pháp lệnh dân chủ ở cơ sở. Đồng thời, phải thường xuyên củng cố nâng cao chất lượng của hệ thống chính trị ở cơ sở, làm nền tảng để phát huy dân chủ ở cơ sở.

Tiếp tục đổi mới theo hướng đơn giản và cụ thể hóa các bước, các khâu, cách thức, quá trình thực hiện nội dung Pháp lệnh ở xã, thôn, bản, xóm, như việc xây dựng quy ước, hương ước làng xã, quy trình bầu trưởng thôn, quy trình huy động và quản lý vốn do nhân dân đóng góp, công khai các chương trình dự án ở xã, thôn, quy trình lấy ý kiến tín nhiệm cán bộ chủ chốt, quy chế phối hợp giữa chính quyền với các tổ chức đoàn thể...

- Thứ ba, nâng cao chất lượng hoạt động và độ liêm chính, trong sạch của hệ thống chính trị các cấp. Để đổi mới và nâng cao chất lượng hệ thống chính trị, cần xác định rõ chức năng, nhiệm vụ của từng tổ chức trong hệ thống chính trị, xây dựng mối quan hệ đoàn kết, phối hợp giữa các tổ chức dưới sự lãnh đạo của Đảng; đổi mới nội dung, phương thức hoạt động hướng vào phục vụ dân, gần dân, sát dân hơn. Thực hành dân chủ trong nội bộ các tổ chức của hệ thống chính trị theo nguyên tắc tập trung dân chủ và phát huy quyền làm chủ của dân trên cơ sở thực hiện quyền dân chủ trực tiếp, phát huy quyền dân chủ đại diện. Quy định cụ thể quyền giám sát của dân, bãi miễn của dân đối với các tổ chức, cán bộ không còn đủ năng lực, uy tín với nhân dân. Đồng thời, đẩy mạnh công cuộc xây dựng chính đốn Đảng, làm trong sạch bộ máy, chống chạy chức, chạy quyền, xử lý nghiêm những cán bộ có hành vi tham ô, tham nhũng để củng cố niềm tin của nhân dân và đội ngũ đảng viên vào sự lãnh đạo của Đảng.

- Thứ tư, nâng cao dân trí, mở rộng dân chủ nhằm xây dựng ý thức tự giác tham gia vào đời sống chính trị của công dân. Đây là biện pháp trực tiếp trang bị những kiến thức pháp

luật cơ bản cho người dân, qua đó hình thành nên tình cảm, thái độ tích cực của họ với hệ thống chính trị, đồng thời tạo dựng thói quen tuân thủ pháp luật, sống và làm việc theo Hiến pháp và pháp luật. Nâng cao mặt bằng dân trí kết hợp với mở rộng dân chủ hóa xã hội là nhân tố quan trọng để người dân thực hiện quyền làm chủ của mình, đồng thời có điều kiện tham gia, đóng góp ý kiến cho các chủ trương, chính sách, những chương trình phát triển kinh tế - xã hội của địa phương, giúp họ hiểu rõ quyền lợi và nghĩa vụ của mình trong quá trình quản lý làng xã, quản lý xã hội.

- Thứ năm, các cấp ủy Đảng, chính quyền ở địa phương cần giải quyết kịp thời và dứt điểm những bức xúc của người dân, không để các điểm nóng chính trị - xã hội diễn ra. Trong quá trình phát triển của khu vực thời gian qua, các điểm nóng về ô nhiễm môi trường, các vấn đề khúc mắc về đất đai, khiếu tố của một số cán bộ trong thực hiện một số chính sách... đã làm cho người dân ở một số nơi tụ tập, phản đối chính quyền, khiếu nại vượt cấp, kéo dài, đông người, đặc biệt là một số nơi người dân bị các thế lực phản động xúi giục, kích động, gây ra các điểm nóng chính trị - xã hội. Vì vậy, trong thời gian tới, các cấp chính quyền, nhất là cấp cơ sở cần nắm bắt tình hình, tâm tư, nguyện vọng của người dân để giải quyết dứt điểm những khúc mắc của người dân ngay từ cơ sở. Nếu không đủ thẩm quyền thì cần kiến nghị kịp thời lên cấp trên để được sự chỉ đạo kịp thời, tránh tình trạng kim nén trong thời gian dài dễ dẫn tới phức tạp, khó giải quyết. Bởi các thắc mắc người dân được giải đáp đúng lúc sẽ góp phần làm cho niềm tin được củng cố vững chắc.

Kết luận

Qua nghiên cứu chúng ta thấy rằng, thực trạng niềm tin xã hội trong lĩnh vực chính trị ở khu vực Trung Bộ thể hiện trên 2 khía cạnh (mức độ công dân quan tâm đến đời sống chính trị; mức độ tin tưởng vào đời sống chính trị) đều có tỷ lệ khá cao, đây là điều đáng mừng trước những khó khăn và thách thức hiện nay. Tuy nhiên, điều đáng quan ngại là tình trạng mất niềm tin của người dân, của đảng viên ở một số khía cạnh như: tình trạng chạy chức, chạy quyền; tình trạng tham nhũng; cán bộ quan liêu, sách nhiễu nhân dân - đây là bài toán khá nan giải, nếu không được giải quyết sẽ dẫn tới khó khăn trong việc củng cố niềm tin của nhân dân trong lĩnh vực chính trị. Do vậy, một mặt chúng ta cần phát huy những điểm tích cực, mặt khác cần đặc biệt chú trọng khắc phục những hạn chế, bất cập bằng triển khai hiệu quả các giải pháp đã đề cập. Đây là vấn đề đòi hỏi các cơ quan Đảng và Nhà nước ở khu vực Trung Bộ cần phải thực hiện mạnh mẽ hơn trong thời gian tới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

[1] Nikolai Ogarkov (1999), *Bách khoa toàn thư Chính trị học*, Nhà xuất bản Tư tưởng, 2, tr.2467-2477.

[2] Học viện Chính trị khu vực III (2019), *Kết quả nghiên cứu đề tài mã số KX.01.42/16-20*.